

Verkställande direktören Bo Dankis
Assa Abloy AB
Box 70340
107 23 Stockholm

Redovisning exklusive jämförelsestörande poster, redovisning av segment och av underskottsavdrag

1. Frågorna

Övervakningspanelens kansli har i brev till Assa Abloy AB den 7 oktober 2004 bl.a. påpekat att bolaget i årsredovisningen för år 2003 presenterar ett resultatbegrepp exklusive jämförelsestörande poster både i den inledande presentationen av resultatet för år 2003, i presentationen av resultat per aktie, i segmentsredovisningen och i samband med avstämning av redovisat resultat före skatt och periodens skattekostnad. – Vidare har i fråga om segmentsredovisning påpekats att information saknas om tillgångar och skulder för de olika segmenten och att upplysningarna om periodens investeringar endast omfattar ”nettoinvesteringar”. - Det har också påpekats att redovisningen av underskottsavdrag är bristfällig, eftersom upplysningar saknas om framtida skatteavdrag som inte motsvaras av redovisade uppskjutna skattefordringar.

Assa Abloy har i brev till kansliet den 7 oktober 2004 anfört bl.a. följande. Kansliets kommentarer angående jämförelsestörande poster samt avseende avstämning av resultat före skatt och skattekostnad är korrekta. Bolaget har angivit jämförelsestörande poster per division i förvaltningsberättelsen vilket möjliggör en avstämning mellan segment och koncernens rörelseresultat. - När det gäller redovisning av segment kommer totala tillgångar och skulder samt bruttoinvesteringar att anges i kommande årsredovisning. - I fråga om redovisningen av uppskjutna skattefordringar har dessa prövats utifrån respektive skattesubjekts möjlighet att utnyttja underskottsavdrag och andra framtida skattemässiga avdrag. Upplysningar i enlighet med RR 9 punkt 69 e) kommer att anges i kommande årsredovisning.

Övervakningspanelens ordförandegrupp beslutade den 1 december 2004 med stöd av 3 kap. 1 § panelens arbetsordning att panelen skall behandla frågorna om

1. om redovisningen av resultat per aktie före utspädning, segment och skatter *exklusive* jämförelsestörande poster är förenlig med bestämmelserna i RR 18 p. 7, 8 och 39, RR 25 p. 52 och RR 9 p. 69 c),
2. om redovisningen av segment innehåller upplysningar om tillgångar och skulder och nettoinvesteringar på sätt som föreskrivs i RR 25 p. 57, och
3. om redovisningen av underskottsavdrag uppfyller kraven i RR 9 p. 69 e).

Assa Abloy har i ett yttrande till panelens kansli den 15 december 2004 anfört i huvudsak följande. Den första frågan gäller bolagets redovisning av jämförelsestörande poster i tre specifika sammanhang. I samtliga dessa fall anser bolaget att lämnad information ger läsaren den information som rekommendationerna syftar till. - Den andra frågan gäller redovisning av tillgångar, skulder och investeringar per segment. Bolaget har valt att redovisa sysselsatt kapital och nettoinvesteringar eftersom det är de relevanta tal som styr verksamheten samt är den grund som den operativa ledningen utvärderas på. Det har varit bolagets tolkning att bakgrunden till upplysningskraven varit att visa vilken kapitalbindning och investeringsnivå som förekommer i de olika segmenten. Bolaget anser att dess redovisning uppfyller detta på ett bra sätt. Bolaget har i tidigare svar angett att det avser att komplettera redovisningen för 2004, även om bolaget även fortsättningsvis har svårt att se hur det hjälper en användare av årsredovisningen. - Den tredje frågan avser redovisningen av underskottsavdrag som ej motsvaras av uppskjutna skattefordringar. Bolaget har i tidigare svar angett att redovisningen för 2004 kommer att kompletteras i detta avseende.

Assa Abloy har den 20 december 2004 på egen begäran muntligen inför panelen kompletterat sina svar och därvid anfört följande:

Bolaget har beträffande redovisat resultat per aktie inte levt upp till kravet i RR 18 p. 39 men ingen analytiker eller investerare har blivit vilseledd på grund härav.

I segmentsrapporteringen (sid 49) har visserligen rörelseresultat per segment redovisats exklusive jämförelsestörande poster men förvaltningsberättelsen (sid 40) innehåller upplysningar om de jämförelsestörande posternas totala belopp och fördelning per segment.

Beträffande avstämningen av faktiskt betald skatt anmärks att det i noten 10 i årsredovisningen återfinns en förklarande text som möjliggör en beräkning av effekten av att de jämförelsestörande posterna lyfts ut.

Bolaget kommer i nästa årsredovisning att i segmentsrapporteringen upplysa om totala tillgångar och skulder samt ange bruttoinvesteringar. I 2003 års årsredovisning anges rörelsens nettoinvesteringar. I detta begrepp innefattas dock inte investeringar i dotterbolag, eftersom bolaget har tolkat regelverket så att det är den löpande verksamhetens investeringar som skall rapporteras per segment. Bolaget redovisar dock sysselsatt kapital per segment och där finns även förvärven beaktade.

Bolaget har inte upplyst om de framtida skatteavdrag som inte motsvaras av redovisade uppskjutna skattefordringar men kommer att göra det i kommande årsredovisning. Anledningen till att upplysningen inte har lämnats är den osäkerhet som är förknippad med bedömningen.

2. Övervakningspanelens bedömning

2.1 Redovisning exklusive jämförelsestörande poster

a) På sid 47 i årsredovisningen för år 2003 anges bl.a. ”vinst per aktie efter skatt och före konvertering” till 3,30 SEK samt ”vinst per aktie efter skatt och full konvertering” till 0,07 SEK. I en not till det första måttet, 3,30 SEK, anges att detta är beräknat exklusive jämförelsestörande poster. Resultat per aktie före utspädning och inklusive jämförelsestörande poster anges dock inte. Det kan också konstateras att Assa Abloy i den inledande

presentationen i årsredovisningen, under rubriken ”2003 i korthet”, lyfter fram att ”vinst per aktie exklusive jämförelsestörande poster blev 3,31 SEK (3,53)”.

Enligt Redovisningsrådets rekommendation RR 18 Resultat per aktie, punkten 39 skall ett företag lämna information om resultat per aktie såväl före som efter utspädning. Av punkten 8 i samma rekommendation framgår att samtliga resultatposter skall ingå vid beräkningen av periodens resultat. Jämförelsestörande poster skall således inte exkluderas. Det är ostridigt att Assa Abloy inte har redovisat resultat per aktie före utspädning och inklusive jämförelsestörande poster. För detta skall Assa Abloy kritiseras. Assa Abloy har å sin sida anfört att ingen har blivit vilseledd av att informationen utelämnats. Övervakningspanelen noterar att användandet av ett resultatmått som exkluderar vissa poster alltid medför en risk att det är dessa siffror som lyfts fram i nyckeltal och presenteras på ett sätt som för en läsare kan ge en annan bild av företaget än den som en efterlevnad av rekommendationerna syftar till. Det kan också konstateras att det mått som Assa Abloy valt att lyfta fram på första sidan i årsredovisningen är ett mått exklusive jämförelsestörande poster.

b) Enligt RR 25 Rapportering för segment – rörelsegränar och geografiska områden, punkten 52 skall företag lämna upplysning om resultat, definierat enligt punkt 16, för vart och ett av företagets segment. Av punkten 16 i samma rekommendation framgår att jämförelsestörande poster inte ingår bland de poster som skall exkluderas vid beräkningen av resultatet. Det är ostridigt att Assa Abloy i segmentsrapporteringen på sid 49 i årsredovisningen redovisar rörelseresultat per segment exklusive jämförelsestörande poster. Detta är i strid med rekommendationen och Assa Abloy skall därför kritiseras på denna punkt. Vad Assa Abloy anfört om att förvaltningsberättelsen innehåller information om de jämförelsestörande posternas totala belopp och fördelade per segment föranleder ingen annan bedömning.

c) Enligt RR 9 Inkomstskatter, punkten 69 c) skall en redogörelse lämnas för sambandet mellan periodens skattekostnad (skatteintäkt) och redovisat resultat före skatt. Av not 10 i Assa Abloys årsredovisning för år 2003 framgår att bolagets avstämning tar utgångspunkt i ett resultat före skatt exklusive jämförelsestörande poster. Något stöd för att exkludera jämförelsestörande poster finns dock inte i rekommendationen och Assa Abloy skall därför kritiseras på denna punkt. Vad Assa Abloy anfört om att det med stöd av den förklarande texten i not 10 skulle vara möjligt att göra en beräkning av effekten av att de jämförelsestörande posterna lyfts ut gör inte att kravet i rekommendationen kan anses uppfyllt.

2.2 Segmentsredovisning

Av punkterna 55 och 56 i RR 25 Rapportering för segment – rörelsegränar och geografiska områden, framgår att företag skall upplysa om det redovisade värdet på tillgångarna och skulderna för vart och ett av de segment för vilka information skall lämnas. Det är ostridigt att Assa Abloys årsredovisning för år 2003 inte innehåller sådana upplysningar. Assa Abloy har anfört att de kommer att lämna dessa upplysningar i årsredovisningen för 2004. Detta, som övervakningspanelen naturligtvis ser positivt på, föranleder dock inte att Assa Abloy kan undgå kritik för att ha underlåtit att lämna ifrågavarande upplysningar i årsredovisningen för år 2003.

Av punkten 57 i samma rekommendation framgår att företag skall lämna upplysning om periodens investeringar i materiella och immateriella anläggningstillgångar för vart och ett av de segment för vilka information skall lämnas. Investeringarna skall anges med utgångspunkt från periodens utgift och inte från den betalning som skett. I segmentsrapporteringen på sid 49 i årsredovisningen redovisar Assa Abloy "rörelsens nettoinvesteringar" fördelade per segment med ett totalbelopp på -694 MSEK. På sid 73 i årsredovisningen definieras "nettoinvesteringar" som "investeringar i materiella anläggningstillgångar reducerat med försäljning av materiella anläggningstillgångar". Av not 25, Kassaflöde, framgår att beloppet -694 MSEK, som i segmentrapporteringen tas upp som rörelsens nettoinvesteringar, endast avser investeringar i materiella anläggningstillgångar. Av samma not framgår att Assa Abloy redovisar investeringar i dotterbolag med ett totalbelopp om -1096 MSEK. Dessa investeringar finns dock inte redovisade per segment i segmentsrapporteringen. Övervakningspanelen finner att Assa Abloy därmed har handlat i strid med punkten 57 i rekommendationen både genom att redovisa investeringarna netto och genom att inte redovisa samtliga investeringar i materiella och immateriella anläggningstillgångar. Assa Abloy har anfört att bolaget har tolkat regelverket så att det är den löpande verksamhetens investeringar som skall redovisas per segment och inte förvärven. Mot detta kan anföras att punkten 67 i samma rekommendation klart uttalar att företag skall göra en avstämning mellan summorna av de upplysningar som lämnas för enskilda segment respektive för företaget som helhet, att resultaten för segmenten skall ställas mot motsvarande rörelseresultat och nettoresultat för hela företaget samt att segmentens tillgångar och skulder skall ställas mot företagets samtliga tillgångar och skulder. Enligt panelens mening synes en sådan avstämning inte vara möjlig att genomföra med den tolkning av regelverket som Assa Abloy gör. Assa Abloy skall således kritiseras för de brister i segmentsrapporteringen som har påtalats.

2.3 Redovisning av underskottsavdrag

Enligt RR 9 Inkomstskatter, punkten 69 e) skall upplysningar bl.a. lämnas om andra framtida skatteavdrag som inte motsvaras av redovisade uppskjutna skattefordringar. I de fall posterna har fastställda förfallotidpunkter skall dessa anges. Det är ostridigt att Assa Abloy inte har lämnat dessa upplysningar. Även om panelen har förståelse för vad Assa Abloy anfört om att den bedömning som skall göras kan vara komplicerad så innebär upplysningskravet att en bedömning skall göras. Upplysningen kan med fördel kompletteras med en redogörelse för den eventuella osäkerhet som är förknippad med bedömningen. Assa Abloy har anfört att upplysning enligt RR 9 p. 69 e) kommer att lämnas i kommande årsredovisning. Assa Abloy kan dock inte undgå kritik i detta avseende för årsredovisningen 2003.

3. Övervakningspanelens slutsats

Övervakningspanelen kritiserar Assa Abloy för att årsredovisningen för år 2003 inte i de hänseenden som behandlats i det föregående vid 2.1, 2.2 och 2.3 står i överensstämmelse med ifrågavarande rekommendationer.

På Övervakningspanelens vägnar

Hans-G Solerud

I panelens avgörande har deltagit f.d. justitierådet Hans-G Solerud, ordförande, Clas Reuterskiöld, vice ordförande, direktör Ulf Egenäs, direktör Catarina Fritz, civilekonom Hans Karlsson, direktör Kajsa Lindståhl, direktör Mats-Olof Ljungkvist och direktör Ingvar Petersson.

Panelens beslut är enhälligt.